

Csongrád megye és a Vajdaság kapcsolatai

Tanácskozás és dokumentumtárlat Szegeden

A Magyarországi Délszláv Demokratikus Szövetségének elnöksége tegnap, hétfőn délelőtt Szegeden, a Hazafias Népfrent megyei bizottságának székházában tartotta kibővített ülését. Ott volt dr. Tamasi Mihály, a megyei pártbizottság osztályvezetője, Milassin Béla, a Kulturális Minisztérium nemzetiségi osztályának helyettes vezetője, dr. Müller Józsefné, a megyei tanács vb művelődésügyi osztályának vezetője és Molnár Sándor, a Hazafias Népfrent megyei bizottságának titkára.

Dr. Ruzsk Márk elnöki megnyitóját követően dr. Ruzsk Márk főszervező jelentése hangzott el a Narodne Novine szerkesztőségének munkájáról, terveiről. A rádió és televízió délszláv nemzetiségi adásairól Blazsetin Istvánnak, a sajtóbizottság elnökének írásos előterjesztését vitatták meg. Csongrád és a Vajdaság kapcsolatairól és dr. Ruzsk Márk számolt be, majd Mándics Mihály főtájtár tájékoztatót.

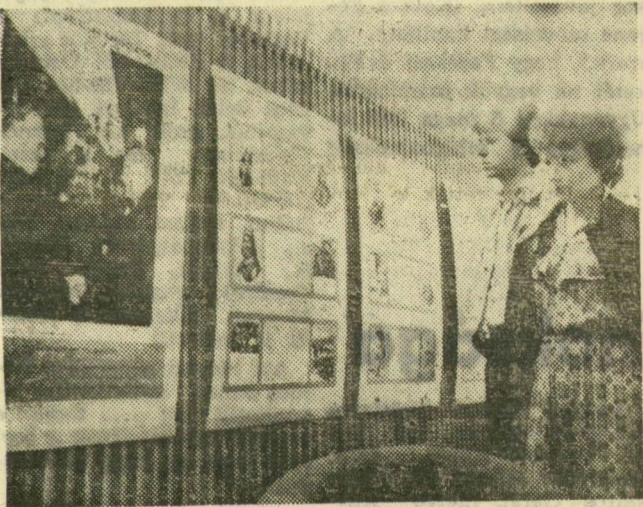
Csongrád megye és a jugoszláv Vajdaság között 1960 óta sokoldalú és gazdagodó kapcsolatok alakultak

ki. A testvérmegyei és -városi együttműködések keretében jelentősek a gazdasági és kulturális kapcsolatok, a múzeumok, könyvtárak, levéltárak és színházak együttműködése mellett mind szorosabbá válik az iskolák, úttörőcsapatok kapcsolata. Ennek a közös munkának reprezentatív megnyilvánulása a Csongrád megye-Vajdaság című magyar-délszláv kapcsolatokat bemutató dokumentumkiállítás, amelyet az elnökségi ülés után tegnap, a kora délutáni órákban nyitottak meg az újszegedi November 7. Művelődési Házban. A béke- és barátsági hónap fontos rendezvényén ott volt dr. Ruzsk Márk, a Magyarországi Délszlávok Demokratikus Szövetségének elnöke, Mándics Mihály, a szövetség főtájtára, Molnár Sándor, a Hazafias Népfrent megyei bizottságának titkára.

A kiállítás dr. Tamasi Mihály, az MSZMP megyei bizottságának osztályvezetője nyitotta meg. Mint megnyitójában hangsúlyozta, a béke- és barátsági hónap keretében megrendezett kiállítás politikai célja és mondanivalója szorosan kapcsolódik a béke, a népek közötti ba-

ráttság eszméjéhez. A kiállítás képei, gazdag anyaga szemléltetően bizonyítja azt a történelmi igazságot, hogy egy nép fennmaradásának, a társadalmi haladásnak, a kultúra felvirágzásának életforrása mindig a népek közötti barátság és együttműködés volt. Különösen így van ez napjainkban. A két nép, a két testvérmegye kapcsolatát bemutató tárlat 94 tablója 11 témakört ölel fel a történelmi párhuzamoktól, a magyarországi délszlávok történetétől, a testvérvárosi kapcsolatok fejlődésétől, a két terület kortárs irodalmának és művészetének bemutatásáig. Különösen gazdag a kiállításnak az a része, mely Csongrád megye és Vajdaság erősödő, színesedő, szélesedő kapcsolatát dokumentálja, kitérve a testvérvárosok, Szeged és Szabadka, Hódmezővásárhely és Zenta, Szentes és Bácskatorpola, Makó és Ada történetére, felszabadulás utáni fejlődésére. Dr. Tamasi Mihály megnyitójának befejező részében megállapította, hogy a nemzetiségeknek az összekötő híd szerepét kell betölteniük a szocialista országok kapcsolatában. Hangsúlyozta, hogy „Mi, itt Csongrád megyében arra törekszünk, hogy ez a híd szerep a gyakorlatban mindjobban érvényesüljön.”

A kiállítás a Szegedi Tervező Szövetkezet szocialista brigádjainak kezdeményezésére született meg, a Szegedi Nyomda és a Bórdízmű Szövetkezet támogatásával, a Móra Ferenc Múzeum és a Somogyi-könyvtár dolgozóinak segítségével valósult meg. A tervező szövetkezet vállalta, hogy minden testvérváros és testvérmegye kapcsolatát feldolgozza, ez immár második ilyen jellegű kiállításuk. A Bórdízmű Szövetkezet 17 példányban készítette el a kiállítás háromkötetes mappaváltozatát. A kiállítás két hétig tekinthető meg.

Részlet a kiállásról

Írásbeli érettségi vizsgák

A magyar nyelv- és irodalom tételeinek kidolgozásával hétfőn reggel megkezdődtek a gimnáziumokban és a szakközépiskolákban az írásbeli érettségi vizsgák. Az ország középiskoláiban mintegy 47 500-an fejezik be tanulmányaikat, túlnyomó többségük az idén is vállalkozott az érettségi oklevél megszerzésére.

Az érettségi tételeket tartalmazó borítékokat az iskolák vezetői bontották fel; a negyedikesek három tétel közül választhattak és kidolgozásukhoz négy teljes óra állt rendelkezésükre.

Az írásbeli érettségik a gimnáziumokban ma, kedden a matematikával, a szakközépiskolákban a szakmai elméleti tárggyal folytatódnak. A szóbeli érettségi vizsgák június 9-től 22-ig tartanak.

Bányafölújítás

Befejezéséhez közeledik a Kavicsbánya Vállalat hegyeshalmi üzemének rekonstrukciója. A hetvenmillió forint értékű beruházás lehetővé teszi, hogy az eddigi nyolcszázhatvan ezer helyett több mint egymillió köbméter kavicsot termeljenek.

Hallgassuk a rádiót!?

Változnak a tévézők szokásai, szerencsére. Míg évekkel ezelőtt folyton azért agódtak a kritikusok, hogy a nassolással egybekötött, minden esti, válogatás nélküli, mértéktelen „nézés” nemcsak más, hasznos szellemi, vagy manuális foglalatosságtól vonja el a családokat, hanem izléscím-vesztés is — manapság okkal támadhat időnként fölöslegességérzetük. Mintha egyre szaporodna azoknak a műsoroknak a száma, amelyekkel már csak a kritikusok törődnek.

A közönség megtanult válogatni; biztatás nélkül is benyomja már a kapcsológombot, ha úgy itéli, hogy a soros adást úgyis csak azért nézné végig, mert rend a lelke mindennek, amit egyszer elkezdünk, azt szeretjük befejezni. Mindazonáltal nem valószínű, hogy sokan az idővel való tudatos gazdálkodás végett cselekszenek így.

Akármielyen csúnyán hangzik: egyszerűen unják a tévét. A doboz újdonságváraza rég elkopott, talán csak az újdonságokat állandóan ontó műsorok — mint a híradó, a riportok, a dokumentumfilmek — kedveltsége maradt a régi. Még a legnépszerűbbnek talált sorozatfilmek (melyek általában csa-

Emléktábla-avatás

Acs S. Sándor felvétele

„Talán ő volt az utolsó rapszód, aki még hitt a költő méltóságában, s úgy viselte a fehér tógát, mint Jupiter papjai viselték még akkor is, amikor már bezárt templomaik rég beomlottak. Minden szava, minden gesztusa olyan volt még a féktelenebb bohémtréfák közt is, mintha örökösén magán érezné egy csillag sugarát, mely más földi szemnek láthatatlan.” Móra Ferenc írta ezeket a sorokat Kis-teleki Ede költőről, aki annak idején volt a Szegedi Napló főmunkatársa, amikor ő szerkesztette a lapot. Szeged múltjának jeles alakja vasárnap utcát kapott a városban. Ezen- tül a volt Kisteleki utca viseli; s az új elnevezésű utca 1. számú házán emléktábla is őrzi nevét. Az utcanevadó ünnepeket a Somogyi-könyvtár és a Kisteleki-kuratórium rendezte. Az emléktáblát dr. Lőkös Zoltán, a Magyar Nemzet helyettes főszerkesztője leplezte le, vasárnap délelőtt 11 órakor. Ezt követően elhelyezték a Somogyi-könyvtár, a MUOSZ és a Kisteleki-család koszorúját az emléktábla alatt.

ládtörténetek) iránti figyelem is egyre hervadóbb, szor- tabb. Sok volt belőlük? Meg a sokat ígérő, új művészeti ág — a tévéművészet — megteremtésével próbálkozó kísérletekből (tévjátékokból) is? A hiányérzetet hagyó átdolgozásokból? A kritikát sem érő műsorokból?

Talán felnőtt a televízió közönség. Nem igazítja szabadidő-beosztását a műsorhoz, hanem: egyszer-egyszer bekapcsolja a tévét is. Ha nincs más dolga. És ha „olyasmire” támad gusztusa. Hogy mire? Tévéstílt ope- retre, tévéstíltt színházi elő- adásra, az elektronikus kí- sérletek új produktumára — például az elmúlt héten.

Ilyenformán minden rend- ben — mondhatnánk, mert ez a bizonyos „olyasmi” nem más, mint csakis a tévé ál- tal megszerzhető, csakis a képernyő előtt élvezhető ter- méke a kultúrának; maga a tévéművészet. Vajon? Való igaz: a felsorolt műsorokat (az e heti kínálatot tetszés szerint egészíthetjük ki ko- rábban adott „tévéstílések- kel”) hiába keresnénk más- hol; ami az élvezhetőségüket illeti — nos, ezzel van a baj. Mert nem túlzottan érdekli a közönséget, mi módon tévé- stíltté revüoperetté a Ma- gyárt; hogyan kellett Darvas Ivánnak tévés Popriscsint formálnia a színházi Popri- csinból, Horvai István ren- dezőnek tévére komponálnia a monodrámát színházi ko- reográfiáját; miféle techni- kák és trükkök segédletével

kerül a képernyőre Szávitri- nek, a Mahábháratá hűséges asszonyának története? A né- ző azt mondja: jó, jó, de az operett eredetiben, a szin- házban szeretem látni, és bár kellemes ez a tévérevü, tény- leg csak akkor nézem, ha nincs jobb dolgom. A Pesti Színházban 12 évadot megért Darvas-remeklés a tévében ellaposodott, azt az elemen- tális hatást, amely nyilván- valóan hosszú színházi életé- nek titka, nem érzékelhettük. Rajnai András legújabb elektronikus csodái között pe- dig ismét felfedezhettünk időn és Földön túli transz- formációkat jelképező szap- panbuborékokat, díszletkép- zés és a mesészöves egyéb gyermekeségeit, amelyek csöppet sem különböztek már korábban tapasztaltaktól.

Mindez együtt forrása, oka a nézői érdektelenség foko- zódásának. Jól tudjuk, csak kimondani egyszerű, hogy olyan műsorok kellenének, amelyekből a néző az széke- hez láncoló művészi erő su- gárzik. Ha ez a varázslat megtörténik, mérget vehe- tünk rá, hogy az illető mű- faj: a legsajátosabbban tévé- szerű. Ez maga a tévémű- vészet lenne, ha lenne. Igaz- talanság állítani, hogy még nem volt. Tehát: még lehet is. De itt az ideje, hogy leg- alább a megújulási szándék jeleit fölfedezhessük a heti műsorokban. Immár példáért is csak a „szomszédba” kel- lene menni; hallgassuk a rá- diót!

Sulyok Erzsébet

Társalgás a Társalgóról

Vegyes visszhanggal fogad- ták. Már az ősszel, amikor — az új rádiós műsorrend gyermekeként — megkezdte önálló életét. Fenntartások: az irodalom megszentelt csarnokában hogyan s mint van is helye csevegésnek-társalgásnak? Kialakulhat-e vajon egy sajátos, egyéni arculata egy kétórás, irodalom- kedvelőknek készített mű- sornak? Hiszen az eltérő igények, kulturális szintek az irodalom havas csúcsaitól le a középhegységeig — ke- mény hegymászófeladatok so- ráját jelenti. Ráadásul egy- mást váltó, fiatal szerkesz- tőknek: Borenic Péternek, Kulcsár Katalinnak, Liptay Katalinnak, Bába Ivánnak. Létrejöhet-e — másnap reg- geli ismétléssel, a műsoridő taktikus megállapításával — közönség a Társalgóban?

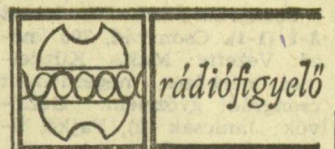
Fél évnél is hosszabb idő telt már el az októberi kez- det óta. Legutóbb például múlt héten, hétfőn este az éppen soros Bába Iván-féle Társalgó már határozott erő- vonalakat mutatott. Összintén szólva, néhány hónapja még a tartalomjegyzéket átfutva szúrhattunk csak ki egyet- mást a műsor két órájából. Százhusz perc — nem köny- nyű szerkesztői feladvány. Amit tenni lehetett: a tema- tikai változatosságot egyetlen alapkövetelménynek, a gon-

dolkodtatás irodalom-hegy- ségszint feletti magaslatának alárendelni. A kiváló háttér- muzsika talán a kultúrában egyedül egészséges középszer- t biztosítja: sem túl mai, sem túl konzervatív, hangulatos és színvonalas zene — sok- féle „irodalmi vegyes” kö- zött.

A legutóbbi műsornak két csúcspontja volt: a Küllös Imolával elhangzott beszélge- tes a magyar néprajz óriási értékeit őrző Pátria-lemezek- ről, valamint Keresztes Ág- nes kecskeméti riportja a szociográfiáról. Mindkettő- nek irodalmi folyóiratban a helye. Műfaji szempontból sem mellékes, hogy végre igazán jó interjút és izgal- mas, kiváló riportot kaphat- tunk.

A műsor profilizálásához tartozik az alkalomról alka- lomra keretet adó vendég je- lenléte, ezúttal Lator Lászlóé. A költészetről és a mai ma- gyar műfordításról igazán il- letékes beszélt — megint csak okos és elgondolkodtató dolgokat.

A sok dicséret után egyet- len kritikai megjegyzés: a Társalgóban „asszimilált” Derűre is derűnek, úgy tű- nik, nem vált hasznára a fű- ző. Legalábbis egyelőre. Súlytalanabbá, gyengébb szin- vonalúbbá változott, talán

„ki is lóg” a határozottan alakuló-izmosodó Társalgó- ból.

Társalgóban általában — csevegni szokás. Ez a szó je- lentésében negatív mellékízt is hordoz: a felszínes, öncé- lú handabandázást. Jó, hogy a Társalgó a legkevésbé sem csevelyszínt biztosít egyre- vonzóbb két órát, irodalom- kedvelőknek. Valóban társalgóva, ám nagy kezdő- betűvel.

D. L.

Augusztus 6–10.

Anyanyelvi konferencia

Augusztus 6–10. között Budapesten tartják az anya- nyelvi konferencia védnök- ségi ülését mintegy félszáz, Magyarországon, illetve külföldön élő szakember rész- vételével — jelentette be Lőrincze Lajos, az anya- nyelvi konferencia védnök- ségének elnöke a Magya- rok Világsszövetségének hét- fői elnökségi ülésén. A ta- nácskozáson áttekintik az 1977-es harmadik anyanyel- vi konferencia óta végzett munkát, s elemzik a ma- gyar nyelv, irodalom és ma- gyarság ismereti tárgyak ha-

zai, valamint külföldi ok- tatási és terjesztési formá- it. Megvitatják a készülő nyelvoktató, történelmi és néprajzi tankönyvek anya- gait is.

Az eddigi tapasztalatok alapján négy új nyári tan- folyam indítását javasolják a védnökségnek. A magyar kultúra értéi terjesztéséhez a nyelvoktatóknak, színjá- szó- és irodalmi foglalkozá- sok vezetőinek, az egyesületi és klubműsorok rendezőinek kívánnak módszertani, el- méleti és gyakorlati útra- valót adni. (MTI)

Szakszervezeti tanácskozás

Hétfőn, a SZOT székházá- ban tanácskozás kezdődött a- bolgár, a csehszlávok, a len- gyel, a magyar, a mongol, az NDK-beli, a román és a nem- szovjet szakszervezeti köz- pont nemzetközi kérdésekkel foglalkozó titkárainak és osz-

tályvezetőinek részvételével. Megvitatják a szocialista or- szágok szakszervezeti együtt- működésének kérdéseit, és véleményt cserélnek a nem- zetközi szakszervezeti moz- galom néhány időszerű kér- déseiről.